

NOSLĒGUMA PĀRSKATS PAR PROJEKTA ĪSTENOŠANU

Projekta nosaukums:	Lielo plēsēju populāciju stāvokļa izmaiņas medību ietekmē
Projekta īstenotājs:	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”

1. Piešķirtā finansējuma apstiprinājums

Finansēšanas līguma/vienošanās	
numurs	datums
2014/45	28.03.2014.

2. Informācija par projekta finansējuma apjomu

MSAF finansējums, EUR		Projekta kopējās izmaksas, EUR
Piešķirtā summa	16592	31423
Izlietotā summa	16592	
Atlikums	-	

3. Projekta īstenošanas laiks

No	2014.gada	28.	marta	līdz	2014.gada	15.	novembrim
----	-----------	-----	-------	------	-----------	-----	-----------

---

4. Projekta īss apraksts (ietver informāciju par projekta ieviešanas ģeogrāfisko vietu, mērķiem, sasniegtajiem rezultātiem un projekta ilgspēju)

Projekta mērķis ir turpināt iegūt informāciju par lielo plēsēju – vilku un lūšu - populāciju stāvokli Latvijā, nodrošinot kādreizējā Valsts mežierīcības institūta 1998. gadā uzsāktā lielo plēsēju monitoringa datu nepārtrauktību un reprezentācijas līmeņa saglabāšanu. Galvenais pētījuma praktiskais rezultāts ir pamatojums vilku un lūšu nomedīšanas lielākā pieļaujamā apjoma noteikšanai atbilstoši sugu aizsardzības plānu (Vilka (*Canis lupus*) aizsardzības plāns, apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 394., 21.11.2008.; Eirāzijas lūša (*Lynx lynx*) aizsardzības plāns, apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 683., 13.11.2007.) un Zemkopības ministrijas 27.02.2014. apstiprinātās kārtības Nr. 4 „Medījamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas un pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanas metodika” populāciju stāvokļa novērtēšanas prasībām. 2014. gadā izpēte veikta 102 indivīdiem (70 vilkiem un 32 lūšiem), kas iegūti medību ceļā vai gājuši bojā citu iemeslu dēļ, piemēram, sabraukti uz autoceļiem.

Izpētes galvenais uzdevums ir noskaidrot, kādu ietekmi uz lielo plēsēju populācijām atstājusi iepriekšējā sezonā pieļautā medību slodze un vai šādu medību apjomu turpmāk nepieciešams saglabāt, palielināt vai samazināt. Pētījuma rezultātiem tiek nodrošināta publicitāte gan populāros masu saziņas līdzekļos, gan zinātnisku referātu un rakstu veidā. Tiek uzturēta saikne starp projekta izpildītājiem, par medību uzraudzību atbildīgajiem Valsts meža dienesta darbiniekiem un medniekiem, kuri sniedz ziņas par nomedītajiem plēsējiem un atvēr materiālus zinātniskai izpētei no iegūtajām trofejām. Rezultātā tiek saglabātas divu Eiropas mērogā apdraudētu sugu medīšanas iespējas, vienlaikus līdz minimumam samazinot saimnieciskos zaudējumus un konfliktu riskus, ko radītu šo plēsēju pilnīga aizsardzība.

Latvijā gūtā pieredze un atziņas tiek izplatītas starptautiskā mērogā. Par pētījumu regulāri tiek informēti zinātnieki un sugu aizsardzības speciālisti pārējās Eiropas valstīs. Šajā gadā Latvija pārstāvēta trijās lielajiem plēsējiem un medību jautājumiem veltītās konferencēs: 11.-13.04.2014. Vācijā Savvaļas dzīvnieku un medību saimniecības izpētes biedrības (Gesellschaft für Wildtier- und Jagdforschung e.V.) rīkotajā konferencē „Erkenntnisse der Wildbiologie und deren Umsetzung in Jagd, Jagdgesetzgebung und Jagdpolitik” (Zināšanas medījamo dzīvnieku bioloģijā un to izmantošana medībās, medību likumdošanā un medību politikā); 15.-18.09.2014. Baltkrievijā tūrisma sabiedrības Interservice LCC un Baltkrievijas Zinātņu akadēmijas Bioloģisko resursu izpētes centra organizētajā konferencē “European large carnivores: problems of small-sized populations, study on reproduction, and hassles of reintroduction programs” un 16.-18.10.2014. LVMI “Silava” un Daugavpils Universitātes organizētajā Baltijas IX Terioloģijas konferencē.

5. Projekta ietvaros veiktie pasākumi saskaņā ar darba uzdevumiem

Darba uzdevums	Veikto pasākumu apraksts	Pasākuma rezultāts (ietekme uz sabiedrību, ieguldījums medību saimniecības attīstībā.)	Pasākuma un rezultāta dokumentāls apliecinājums
1. Materiāla ievākšana un apstrāde no nomedītajiem vilkiem un lūšiem.	Ievākts un apstrādāts materiāls (pārbaudīta ilkņa sakne, kuņģa saturs, reproduktīvie orgāni, saglabāts ģenētiskais paraugs) no 32 lūšiem un 70 vilkiem. Materiāls sagatavots, lai saistībā ar ESF finansētā projektā “Savvaļas sugu ģenētiskā monitoringa sistēmas izveide” (Nr. 1DP/1.1.1.2.0/13/APIA/053) plānotajām aktivitātēm to varētu izmantot arī populāciju radniecības struktūras noskaidrošanai. Līdz apstrādei materiāls uzkrāts 6 reģionālajos punktos – Valmierā, Cēsainē, Daugavpilī, Saldū, Talsos un Ķemerose sasaldētā vai atdzesētā veidā un periodiski nogādāts laboratorijā Salaspilī.	Neapstrīdami pierādījumi, pēc kuriem iespējams vērtēt populācijas stāvokli un to attīstību. Materiāla ievākšana noritējusi sadarbībā ar medību tiesību lietotājiem.	Uzņēmuma līgumi: 11.11.2014. D.Ļeontjevs Nr. 30, A.Zvirbulis Nr. 25, A.Upenieks Nr.27, A.Stradiņš Nr. 29, A.Ennītis Nr. 28, A.Rozīte Nr. 26, L.Ķlaviņš Nr.24, J. Mikijanskis Nr.31. Degviela: STATOIL LATVIJA SIA Maksājuma uzdevuma Nr.2357, rēķins 30.04.2014. Nr. 800035371, maksājuma uzdev. Nr. 2837, rēķins 31.05.2014. Nr. 800046459, maks. uzdev. Nr.3299, rēķins 30.06.2014. Nr. 800058179, maks. uzdev. Nr. 3844, rēķins 31.07.2014. Nr. 800076037, maks. uzdev. Nr. 3281, rēķins 31.08.2014. Nr. 800087498, maks.uzdev. Nr. 4784, rēķins 30.09.2014. Nr. 800098654, rēķins 31.10.2014. Nr. 800113124 NESTE LATVIA SIA Maksājuma uzdev. Nr.2847, rēķins 31.05.2014. Nr. 3029625, maks. uzdev. Nr. 3303, rēķins 30.06.2014. Nr.3053127, maks. uzdev. Nr. 3850, rēķins 31.07.2014. Nr. 3076957, maks. uzdev. Nr. 3288, rēķins 31.08.2014. Nr. 3100548, maks. uzdev. Nr.4780, rēķins 30.09.2014. Nr. 3124117 SIA VIRŠI Maks. uzdev. Nr.3284, rēķins 31.08.2014. Nr. 2914080078R, rēķins 31.10.2014. Nr. 2914100077R Transporta uzturēšana: UNICREDIT LEASING SIA Maksājuma uzdev. Nr. 1873, rēķins 10.05.2014. Nr. 527204/00/08

<p>2. Plēsēju absolūtā vecuma noteikšana pēc ilkņa saknes uzbūves un zobu cementa pieauguma gadskārtām.</p>	<p>Noteikts vecums 68 vilkiem un 32 lūšiem.</p>	<p>Informācija par populāciju dzimuma un vecuma struktūru un demogrāfisko vitalitāti.</p>	<p>Uzņēmuma līgums: L. Mihailova 01.08.2014. Nr. 14 Transporta uzturēšana: UNICREDIT LEASING SIA Maksājuma uzd. Nr. 16-05, rēķins 10.05.2014. Nr. 527204/00/09, maks. uzd. 45-06, rēķins 09.06.2014. Nr.527204/00/10, maks. uzd. Nr.3036, rēķins 08.07.2014. Nr.527204/00/11, maks. uzd. Nr.3085, rēķins 11.08.2014. Nr. 527204/00/12, maks. uzd. Nr. 4316, rēķins 09.09.2014. Nr. 527204/00/13, maks. uzd. Nr. 3532, rēķins 08.10.2014. Nr. 527204/00/14 EURO AUTO SIA Maksājuma uzd. Nr.1834, pavadzīme 08.04.2014. Nr. 22101093 COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP Maks. uzd. Nr.3815, rēķins 01.08.2014. Nr. 440900655601 Komandējumi: J. Ozoliņš – maks.uzd. Nr. 2782, atskaite 31.05.2014. Nr. 38/234, maks. uzd. Nr. 51/288, atskaite 30.06.2014. Nr. 51/288 A. Žunna – maks. uzd. Nr. 3179, atskaite 27.06.2014. Nr.51/287 Sakaru izdevumi: LMT SIA maks. uzd. Nr. 2363, rēķins 06.05.2014. Nr.80034308116, maks. uzd. Nr. 289, rēķins 05.06.2014. Nr.60034308117, maks. uzd. Nr.3344, rēķins 04.04.2014. Nr. 40034308118, maks. uzd. Nr. 3865, rēķins 06.08.2014. Nr. 20034308119 Biroja un datortehnikas uzturēšana: DIVI GRUPA SIA Maks. uzd. Nr. 1954, pavadzīme 07.04.2014. Nr. AD 140265, maks. uzd. Nr. 30-05, pavadzīme 13.05.2014. Nr. AD 140363, maks. uzd. Nr. 2870, pavadzīme 27.06.2014. Nr. AD 140486, maks. uzd. Nr. 3386, pavadzīme 21.07.2014. Nr. AD 140553, maks. uzd. Nr. 3264, pavadzīme 25.08.2014. Nr. AD 140649, maks. uzd. Nr. 3264,pavadzīme 01.09.2014. Nr. AD 140672</p>
---	---	---	---

3. Kuņģu satura pārbaudes un barības sastāva analīzes.	Kuņģa saturs pārbaudīts 38 vilkiem un 19 lūšiem.	Informācija par plēsēju barošanās apstākļiem un to ietekmi uz upuru populācijām.	Uzņēmuma līgums: L. Mihailova 01.08.2014. Nr. 14
4. Prezentācijas sagatavošana un semināra vadīšana par lielo plēsēju tēmu 9. Baltijas Terioloģijas konferencē.	Konferencē sniegts mutisks ziņojums: D. E. Ruņģis, U. Saarma, A. Gailīte, A. Gaile, G. Bagrade, J. Baumanis, A. Žunna, G. Done, A. Stepanova, A. Ornicāns, K. Bitenieks, M. Lūkins, D. Pilāte, J. Ozoliņš “First steps towards genetic monitoring of grey wolves <i>Canis lupus</i> in Latvia: relationships among individuals hunted within a five year period”, stenda ziņojumi: A. Ornicāns, J. Ozoliņš “Distribution of Eurasian lynx (<i>Lynx lynx</i>) in Latvia from 1900 to 2013.” Organizēts seminars par tēmu “Lielo plēsēju populāciju stāvokļa jaunākās izmaiņas”(“Status updates of large carnivore populations”), kā arī Z. Esīte, G. Bagrade, G. Deksnē “Occurrence of trematode <i>Alaria alata</i> in definitive hosts in Latvia”.	Papildinātas zināšanas un pieredze par populāciju stāvokli kaimiņvalstīs. Noskaidroti argumenti ievērojami mazākai vilku medīšanai šajā sezonā Igaunijā un Lietuvā. Notikusi diskusija par populāciju monitoringa metožu saskaņošanas iespējām valstu starpā.	Semināra organizēšana: EZERMEG SIA Maksājuma uzd. Nr. 14-11, rēķins 15.10.2014. Nr. 290032EZR
5. Parazitoloģiskā izpēte.	Izmeklēti 34 dzīvnieki – 14 vilki un 20 lūši.	Pētījums veicina kontaktus un sadarbību starp medicīniskās, veterinārās medicīnas un pārtikas drošības speciālistiem. Trihinelu un alāriju konstatācija un sugu noteikšana tiek veikta sadarbībā ar Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu „BIOR”, kur paralēli notiek parazitoloģiskā izpēte arī lapsām un jēnotsūņiem.	Uzņēmuma līgums: L. Mihailova 01.08.2014. Nr. 14 Biroja un datortehnikas uzturēšana: VIRZA SIA maksājuma uzd. Nr.3733, pavadzīme 01.08.2014. Nr. VZ140246

<p>6. Pamatojuma sagatavošana 2014./2015. gada medību sezonas lielākā pieļaujamā vilku un lūšu nomedīšanas apjoma noteikšanai.</p>	<p>Lielākais pieļaujamais nomedīšanas apjoms un vilku un lūšu medīšanas kārtība saskaņota tiešu sarunu ceļā ar Valsts meža dienesta (VMD) Medību daļu pirms attiecīgo VMD rīkojumu izdošanas. Vilku medību rezultāti desmit gadu periodā analizēti kartogrāfiski. Pamatojumam izmantota lielo plēsēju nomedīšanas gaita iepriekšējās sezonās un populāciju demogrāfiskais stāvoklis, kā arī informācija par situāciju kaimiņvalstīs.</p>	<p>Pamatojums vilku un lūšu nomedīšanas lielākā pieļaujamā apjoma noteikšanai 2014./2015. gada medību sezonai veikts atbilstoši sugu aizsardzības plānu (Vilka (<i>Canis lupus</i>) aizsardzības plāns, apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 394., 21.11.2008.; Eirāzijas lūša (<i>Lynx lynx</i>) aizsardzības plāns, apstiprināts ar Vides ministra rīkojumu Nr. 683., 13.11.2007.) prasībām.</p>	<p>Komandējumi: M. Lūkins – maks.uzd. Nr.3184, komandējuma pārskats 28.06.2014. Nr. 51/321 Sakaru izdevumi: LMT SIA maks. uzd. Nr.3297, rēķins 04.09.2014. Nr. 10034308120, maks. uzd. Nr. 3420, rēķins 06.10.2014. Nr.80034308121, rēķins 06.11.2014. Nr. 60034308122</p>
--	--	---	--

6. Publicitāte

Aprakstiet, kāda veida publicitāte bija Jūsu projektam (pievienojiet preses, informatīvos u.c. materiālus).

Publicitātes avots (atzīmēt ar X)		Apraksts (Īss apraksts par projekta publicitāti attiecīgajā mēdijā)
TV	X	LTV1 raidījums "Vides fakti" par vilku populācijas izpēti
Radio	X	LR 1 raidījums "Zināmais nezināmajā" un "Zaļais vilnis" par Baltijas 9. Terioloģijas konferenci
Prese	X	"Latvijas Avīze" par Francijas studentu praksi lielo plēsēju izpētē LVMI "Silava" Žurnāls "Medības" par vilku populācijas izpēti un ģenētiskā monitoringa uzsākšanu
Internets	X	LVMI "Silava" mājas lapa www.silava.lv – par visām aktivitātēm projekta izpildes gaitā
Citi	X	Sagatavots raksts JĀNIS OZOLIŅŠ, Peep MÄnnil, Linas Balčiauskas & AIVARS ORNICĀNS "Ecological, social and economic justification of wolf population management in the Baltic region" publicēšanai krājumā "Beiträge zur Jagd- und Wildforschung", Band 39.

Apstiprinu, ka Medību saimniecības attīstības fonda līdzekļi izlietoti paredzētajiem mērķiem, līguma tāmē un darba uzdevumos norādīto pasākumu īstenošanai un atbilstoši šim pārskatam.

Datums: 19.11.2014.

Jurgis Jansons

(Projekta īstenotāja organizācijas/uzņēmuma/
komersanta vadītāja/direktora vārds, uzvārds)

(paraksts)

Sandra Deičmane

(Projekta īstenotāja grāmatveža vārds, uzvārds)

(paraksts)

Z.v.

Jānis Ozoliņš

(Projekta atbildīgā darbinieka vārds, uzvārds)

(paraksts)

Pārskatu sagatavoja:

vārds, uzvārds:	Jānis Ozoliņš
ieņemamais amats:	Vad. pētnieks
tālrunis:	
e-pasts:	janis.ozolins@silava.lv